A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2007. június 21.*

A C-453/05. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Finanzgericht des Landes Brandenburg (Németország) a Bírósághoz 2005. december 20-án érkezett, 2005. november 23-i határozatával terjesztett elő az előtte

Volker Ludwig

és

a **Finanzamt Luckenwalde**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Lešič és E. Levits (előadó) bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: P. Mengozzi,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2007. március 8-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– V. Ludwig képviseletében K. Landry Rechtsanwalt,

– a német kormány képviseletében C. Schulze-Bahr, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében M. Apessos és Z. Chatzipavlou, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében G. de Bergues és J.-C. Gracia, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében D. Triantafyllou és W. Mölls, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o., a továbbiakban: hatodik irányelv) 13. cikke B része d) pontja 1. alpontjának, és különösen az ott szereplő „hitelközvetítés" fogalmának értelmezésére irányul.

2 A kérelmet Volker Ludwig (a továbbiakban: az alapügy felperese), vagyonkezelési tanácsadó és a Finanzamt Luckenwalde között felmerült jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya a Finanzamt Luckenwalde által hozott, az alapügy felperesének 2005 első negyedévében befolyt nettó 267 euró összegű jutaléka utáni forgalmiadó-mentességet megtagadó határozat.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A hatodik irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében a hozzáadottérték-adó (a továbbiakban: HÉA) hatálya alá tartozik az adóalany által belföldön ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás.

4 Az „Adómentességek belföldön" című 13. cikk kimondja:

„[...]

B. Egyéb adómentességek

Az egyéb közösségi rendelkezések sérelme nélkül, az általuk meghatározott feltételek mellett a tagállamok mentesítik az adó alól a következőket, annak érdekében, hogy biztosítsák az ilyen mentességek megfelelő és egyértelmű alkalmazását, valamint, hogy megakadályozzák az adókijátszásokat, az adókikerüléseket és az esetleges visszaéléseket:

[...]

d) a következő ügyletek:

1. hitel nyújtása és közvetítése, valamint a hiteleknek a hitelező által történő kezelése,

[...]".

A nemzeti szabályozás

5 A forgalmi adóról szóló törvénynek a tényállás idején hatályos változatának (Umsatzsteuergesetz BGBl. 1979., I-1953. o.) vonatkozó rendelkezései az alábbiakat mondták ki:

„1. § – Adóköteles tevékenységek

(1) Az alábbi ügyletek a forgalmi adó hatálya alá tartoznak:

1. a belföldön ellenszolgáltatás fejében a vállalkozó által vállalkozási tevékenysége keretében végzett termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás.

[...]

4. § – A termékértékesítésre és szolgáltatásnyújtásra vonatkozó adómentesség

Az 1. § (1) bekezdésének 1. pontja vonatkozásában az alábbi ügyletek minősülnek adómentesnek:

[...]

a) hitel nyújtása és közvetítése, [...]"

Az alapügy és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

6 Az alapügy felperese a Deutsche Vermögensberatung AG társaság (a továbbiakban: DVAG) megbízásából kereskedelmi ügynöki szerződés keretében eljáró független vagyonkezelési tanácsadó.

7 A DVAG – vagyonkezelési tanácsadóként eljáró alvállalkozóján keresztül – magánszemélyek részére különböző pénzügyi termékeket értékesít, köztük hiteleket, amelyek általános feltételeit a hitelező pénzintézetekkel közösen előzetesen maga határozza meg.

8 E célból a vagyonkezelési tanácsadó a DVAG nevében felkutatja a lehetséges ügyfeleket, majd megbeszélésre hívja őket, hogy feltérképezze vagyonukat, és tanácsot adjon esetleges befektetési igényeikkel kapcsolatban.

9 Az így megkeresett személy pénzügyi helyzetének a DVAG által rendelkezésre bocsátott program segítségével elvégzett elemzését követően a tanácsadó az adott személy igényeihez igazodó pénzügyi termékeket javasol.

10 Amennyiben e személy a hitelfelvétel mellett dönt, a tanácsadó konkrét szerződéses ajánlatot készít, amelyet az ügyfél aláírása után a DVAG-nak továbbít, amely azt jogilag ellenőrzi. Ezt követően a DVAG megküldi a szerződéses ajánlatot a hitelező pénzintézetnek, amely azt saját belátása szerint elfogadja, vagy elutasítja, illetve adott esetben módosítja a feltételeket.

11 Szerződéskötés esetén a DVAG a hitelező pénzintézettől sikerdíjat kap. A DVAG ezt követően a vagyonkezelési tanácsadó mint alügynöke részére – annak a szerződéskötésben való közreműködéséért – átutalja a jutalékot, amelynek összege az ügynöki szerződés feltételeitől függ. Az ügyfél maga semmilyen jutalékot nem utal sem a DVAG-nak, sem a tanácsadónak.

12 Valamennyi hitelszerződés megkötését követően a tanácsadó tartja a kapcsolatot az ügyféllel.

13 E rendszer alapján az alapügy felperese alügynökként nettó 267 euró jutalékot kapott a DVAG-tól, miután 2005 első negyedévében közreműködött egy hitelszerződés megkötésében. Mivel az alapügy felperese úgy vélte, hogy az általa végrehajtott és e jutalék kifizetésére alapot adó ügylet a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja értelmében HÉA-mentes, a tagállami bíróság előtt vitatja az említett, 16%-ban megállapított adónak a német adóhatóság általi kivetését.

14 E jogvita keretében a Finanzgericht des Landes Brandenburg az eljárás felfüggesztéséről határozott, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Még akkor is a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja szerinti hitelközvetítési szolgáltatásról van-e szó, ha az adóalany, akit adott esetben alügynök képvisel, az általa megszerzett ügyfelek részére olyan különböző hitelezők hiteleit közvetíti, amelyekkel előzetesen megállapodott az ezen ügyfelekre alkalmazandó általános feltételekben, és amelyektől valamely

termék közvetítéséért jutalékot kap, ha ennek során az ügyfelek vagyoni helyzetét, valamint személyes és pénzügyi igényeiket elemzi, vagy itt a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja által nem szabályozott, pénzügyi szolgáltatásnak minősülő, a főszolgáltatás járulékos, nem önálló mellékszolgáltatásáról van szó?

2) A hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja szerinti hitelközvetítés hozzáadottérték-adó mentességének előfeltétele, hogy

a) egyrészről a közvetítő, másrészről az adós és/vagy a hitelező között közvetlen szerződéses viszony álljon fenn, és

b) a közvetítőnek nemcsak az adóssal, hanem a hitelezővel is kapcsolatban kell állnia, és utóbbival magának kell a szerződés részleteiben megállapodnia,

vagy az adómentesség azokat a jutalékfizetéseket is magában foglalja, amelyet az adóalany azért kap attól az ügynöktől, amelynek alügynökeként tevékenykedik, és amelynek ügyfeleivel szemben annak nevében jár el, mert ezen ügyfelek az általa közvetített hitelezőkkel kötnek szerződést, anélkül azonban, hogy az alügynök kapcsolatba lépne a hitelezővel?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

15 Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontjában foglalt adómentesség szempontjából az alapügy felperesének mely tevékenysége, vagyis a hitel közvetítése vagy a vagyonkezelési tanácsadás-e a meghatározó.

16 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügy felperesének tevékenysége egyrészt az ügyfeleknek történő, pénzügyi helyzetükkel kapcsolatos tájékoztatásból, másrészt annak eléréséből áll, hogy ezen ügyfelek igény esetén hitelszerződést kössenek. E tevékenységért az alapügy felperese díjazás címén megkapja a pénzügyi intézmények által a DVAG részére fizetett jutalék egy részét, amely díjazást attól teszik függővé, hogy a vagyonkezelési tanácsadó – a DVAG alügynökeként – hozzájárult-e az említett pénzintézetek és az általa szerzett ügyfelek közötti hitelszerződés megkötéséhez.

17 A hatodik irányelv – hatályát meghatározó – 2. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy általában valamennyi szolgáltatásnyújtást különállónak és függetlennek kell tekinteni, és a gazdasági szempontból egyetlen szolgáltatásból álló ügyleteket a HÉA-rendszer működőképességének megőrzése miatt nem szabad mesterségesen elemekre bontani, aminek folytán először is fel kell deríteni a szóban forgó ügylet egyedi jellemzőit annak eldöntése érdekében, hogy az adóalany az átlagos fogyasztó részére több különálló főszolgáltatást vagy egységet képező szolgáltatást teljesít-e (a C-349/96. sz. CPP-ügyben 1999. február 25-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-973. o.] 29. pontja).

18 E tekintetben különösen akkor van szó egyetlen szolgáltatásról, ha egy vagy több elemet a főszolgáltatás részének kell tekinteni, míg ellenkező esetben egy vagy több elemet olyan járulékos szolgáltatásnak vagy szolgáltatásoknak kell minősíteni, amelyek a főszolgáltatással azonos adóügyi elbírálás alá esnek. Egy szolgáltatást akkor kell egy főszolgáltatás járulékos szolgáltatásának tekinteni, ha az nem önálló célként jelenik meg az ügyfelek számára, hanem arra irányul, hogy a gazdasági szereplő főszolgáltatását a lehető legjobb feltételek mellett lehessen igénybe venni (a C-308/96. és C-94/97. sz., Madgett és Baldwin egyesített ügyekben 1998. október 22-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-6229. o.] 24. pontja és a fent hivatkozott CPP-ügyben hozott ítélet 30. pontja).

19 Az alapügyben egyrészt azon körülmény alapján, hogy a DVAG és alügynökei által nyújtott szolgáltatásokat a pénzügyi intézmények csak akkor díjazzák, ha a vagyonkezelési tanácsadó által megszerzett és tanácsokkal ellátott ügyfelek hitelszerződést kötnek, a hitelközvetítési szolgáltatás tekinthető főszolgáltatásnak, míg a tanácsadási szolgáltatás csak járulékos szolgáltatásnak minősül. Másrészt azonban az adós és a pénzügyi intézmények részére a hitel közvetítése jelenti az érdemi szolgáltatást, mivel a vagyonkezelési tanácsadási tevékenységre csak a kezdeti szakaszban kerül sor, és az az ügyfeleket segíti abban, hogy az egyes pénzügyi termékek közül a helyzetüknek és igényeiknek leginkább megfelelőt válasszák.

20 Mindebből következően az előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az a körülmény, hogy az adóalany az általa megszerzett ügyfelek hitelhez juttatása céljából vagyoni helyzetüket elemzi, nem akadálya annak, hogy e tevékenységet a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja szerinti hitelközvetítési szolgáltatásnak lehessen tekinteni, ha a fenti értelmezési szempontokra tekintettel az említett adóalany által végzett hitelközvetítési szolgáltatás olyan főszolgáltatásnak tekinthető, amelyhez képest a vagyonkezelési tanácsadás járulékos, aminek folytán ez utóbbi a hitelközvetítési szolgáltatással azonos adóügyi elbírálás alá esik. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy az általa tárgyalt jogvitában ez a helyzet áll-e fenn.

A második kérdésről

Előzetes észrevételek

21 Emlékeztetni kell arra, hogy a hatodik irányelv 13. cikkében foglalt adómentességek meghatározásához használt fogalmakat megszorítóan kell értelmezni, mivel azok kivételt jelentenek azon általános elv alól, amely szerint adóalany által ellenszolgáltatás fejében teljesített minden szolgáltatásnyújtás HÉA-köteles (a 348/87. sz. Stiching Uitvoering Financiële Acties ügyben 1989. június 15-én hozott ítélet [EBHT 1989., 1737. o.] 13. pontja és a C-2/95. sz. SDC-ügyben 1997. június 5-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-3017. o.] 20. pontja).

22 Szintén az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az említett adómentességek a közösségi jog autonóm fogalmainak minősülnek, amelyek célja annak elkerülése, hogy a HÉA-rendszer alkalmazása tagállamonként eltérjen, és amelyeket a közös HÉA-rendszer általános összefüggéseibe kell beilleszteni (a C-240/99. sz. Skandia-ügyben 2001. március 8-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-1951. o.] 23. pontja és a C-472/03. sz. Arthur Andersen ügyben 2005. március 3-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-1719. o.] 25. pontja).

23 A hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1–5. alpontjában foglalt „hitelközvetítés" fogalmát az irányelv nem határozza meg. A Bíróság azonban e rendelkezés 5. pontjával kapcsolatban kimondta, hogy e fogalom egy olyan közvetítő személy által nyújtott szolgáltatásra vonatkozik, aki nem részes fél valamely pénzügyi termékre vonatkozó szerződésben, és akinek tevékenysége különbözik az ilyen szerződésekben részes felek által nyújtott tipikus szerződéses szolgáltatásoktól. A hitelközvetítési tevékenység ugyanis valamely szerződő fél részére nyújtott szolgáltatás, amelyet e fél önálló tevékenységként díjazásban részesít. E tekintetben az ilyen tevékenység célja, hogy megtegye az ahhoz szükséges lépéseket, hogy a két fél szerződést kössön, anélkül hogy a közvetítőnek a szerződés tartalmához saját érdeke fűződne (lásd e tekintetben a C-235/00. sz. CSC Financial Services ügyben

2001. december 13-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-10237. o.] 39. pontját). Ugyanakkor viszont nem beszélhetünk hitelközvetítési tevékenységről, ha a szerződésben részes valamely fél a szerződéssel kapcsolatos adminisztratív feladatok egy részének ellátásával bíz meg alvállalkozót (lásd e tekintetben a fent hivatkozott CSC Financial Services ügyben hozott ítélet 40. pontját).

24 A kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a hitelközvetítésnek a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja szerinti fogalma feltételezi-e egyrészt szerződéses kapcsolat létét a hitelközvetítési szolgáltatás nyújtója és a hitelszerződésben részes valamely fél között, illetve nemleges válasz esetén szükséges-e közvetlen kapcsolatnak fennállnia az említett szolgáltatást nyújtó személy és a hitelszerződést megkötő másik két fél között ahhoz, hogy az említett cikk 1. alpontjában foglalt adómentesség alkalmazható legyen.

A közvetítő és a szerződő fél valamelyike közötti szerződéses jogviszony szükségességéről

25 Hangsúlyozni kell, hogy a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja szerinti adómentes ügyletek az adott szolgáltatásnyújtás jellege, és nem a szolgáltatás nyújtója vagy az igénybe vevő személy alapján kerültek meghatározásra. E rendelkezés ugyanis semmilyen hivatkozást nem tartalmaz ez utóbbiakra (a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 3. és 5. alpontjával kapcsolatban lásd analógia útján a fent hivatkozott SDC-ügyben hozott ítélet 32. pontját, az ugyanezen irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja vonatkozásában pedig a C-169/04. sz. Abbey National ügyben 2006. május 4-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-4027. o.] 66. pontját).

26 Ez a megállapítás a közvetítő és a szerződő felek közötti kapcsolat jellegére is igaz, mivel a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontja 1. alpontjának szövege semmilyen erre vonatkozó utalást nem tartalmaz.

27 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a nyújtott szolgáltatások akkor minősülnek a hatodik irányelv 13. cikke B. részének d) pontja szerinti adómentes ügyletnek, ha azok átfogóan értékelve önálló egységet alkotnak, és arra irányulnak, hogy ellássák a hitelközvetítési szolgáltatásra jellemző, és annak lényegéhez tartozó funkciókat (lásd a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 5. alpontja tekintetében a fent hivatkozott SDC-ügyben hozott ítélet 66. pontját és a fent hivatkozott CSC Financial Services ügyben hozott ítélet 25. pontját, valamint az ugyanezen irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja vonatkozásában a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 70. pontját).

28 E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy a hitelközvetítési tevékenység közvetítői szolgáltatás, amely többek között valamely szerződő félnek az ilyen szerződési lehetőségről való tájékoztatásából, a másik féllel való kapcsolattartásból, illetve a kölcsönös szolgáltatások részleteinek az ügyfél nevében és javára történő megtárgyalásából áll, és célja az ahhoz szükséges lépések megtétele, hogy a két fél szerződést kössön, anélkül hogy a közvetítőnek saját érdeke fűződne a szerződés tartalmához (lásd a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 5. alpontja tekintetben a fent hivatkozott CSC Financial Services ügyben hozott ítélet 39. pontját).

29 A fentiekből következően tehát a hitelközvetítési tevékenység adómentességének a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja szerinti elismerése nem feltétlenül függ a hitelközvetítési szolgáltatás nyújtója és a hitelszerződésben részes valamely fél között fennálló szerződéses kapcsolat fennállásától.

30 A német kormány álláspontjával ellentétben ezt a megállapítást az a körülmény sem vonja kétségbe, hogy a Bíróság a fent hivatkozott CSC Financial Services ügyben hozott ítélet 39. pontjában kifejtette, hogy a hitelközvetítési tevékenység valamely szerződő félnek nyújtott szolgáltatás, amelyet ez a fél önálló közvetítői tevékenységként díjazásban részesít.

31 Ugyanis mindenekelőtt a CSC Financial Services ügyben a szolgáltatás nyújtója és igénybevevője – az említett ügyben a CSC és a Sun Alliance – közötti szerződés megléte nem volt vitatott. Mint az az utóbbi ítélet 7. pontjából is kitűnik, abban az ügyben ilyen szerződéses kapcsolat létezett. E tény ellenére a Bíróság a kérdést előterjesztő bíróság ténybeli mérlegelésének fenntartásával kimondta, hogy a CSC olyan alvállalkozóhoz hasonló tevékenységet végzett, akit a szerződésben részes egyik fél a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontja 3–5. alpontjának hatályán kívül eső, a szerződéshez kapcsolódó egyszerű adminisztratív feladatok elvégzésével bízott meg (a fent hivatkozott CSC Financial Services ügyben hozott ítélet 40. pontja). Mindebből következően a Bíróságnak a szolgáltatás nyújtója és igénybevevője közötti kapcsolat fennállására vonatkozó megállapítása nem bírt olyan jelentőséggel a Bíróság érvelésében, mint amit a német kormány észrevételeiben neki tulajdonított.

32 Emlékeztetni kell ezt követően egyrészt arra, hogy az említett ügyben a Bíróság a fent hivatkozott SDC-ügyben hozott ítélet 64. és 66. pontjára hivatkozva kiemelte, hogy a CSC által végzett tevékenység jellege elengedhetetlen annak megállapításához, hogy az a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 3–5. alpontja szerinti adómentes szolgáltatást nyújtott-e (a fent hivatkozott CSC Financial Services ügyben hozott ítélet 23–28. pontja). Másrészt az említett ítélet 39. pontjában a Bíróság bevezetésképpen kimondta, hogy nem szükséges megvizsgálni a „hitelközvetítés" kifejezés pontos terjedelmét.

33 Következésképpen a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontjában foglalt adómentesség alkalmazása nem függhet a hitelközvetítési szolgáltatás nyújtója és a hitelszerződésben részes valamely fél közötti szerződéses kapcsolat fennállásától, hanem azt a nyújtott szolgáltatás jellege és a jelen ítélet 23. pontjában felidézett célja alapján kell megítélni.

A közvetítő és a szerződésben részes két fél közötti közvetlen kapcsolat szükségességéről

34 Hangsúlyozni kell, hogy a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontja 1. alpontjának szövege főszabály szerint nem zárja ki, hogy a hitelközvetítési tevékenységet több különálló olyan szolgáltatásra bontsák fel, amelyek így az e rendelkezés szerinti „hitelközvetítés" fogalma alá tartozhatnak, és részesülhetnek az ott rögzített adómentességben (lásd e tekintetben a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 3. alpontja vonatkozásában a fent hivatkozott SDC-ügyben hozott ítélet 64. pontját, az ugyanezen irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 5. alpontja vonatkozásában a fent hivatkozott CSC Financial Services ügyben hozott ítélet 23. pontját, valamint az ugyanezen irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja vonatkozásában a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 67. pontját).

35 E körülmények között az adósemlegesség elvéből következik, hogy elengedhetetlen, hogy a gazdasági szereplők megválaszthassák azt a szervezeti formát, amely kizárólag gazdasági szempontból a legjobban megfelel a számukra, anélkül hogy felmerülne annak kockázata, hogy a tevékenységük kizárásra kerül a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontjában rögzített adómentességből (a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontja 6. alpontja vonatkozásában lásd a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 68. pontját).

36 Ugyanakkor, amint az a jelen ítélet 27. pontjában is kifejtésre került, a szolgáltató által nyújtott szolgáltatások akkor minősülnek a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja szerinti adómentes ügyletnek, ha azok átfogóan értékelve önálló egységet alkotnak, és arra irányulnak, hogy ellássák a hitelközvetítési szolgáltatás lényegi és egyedi funkcióit.

37 Következésképpen a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontjával nem ellentétes az, ha – mint az alapügyben szereplő körülmények között – a hitelközvetítési szolgáltatás két részre oszlik, amelyből az egyiket az ügynök – vagyis

a DVAG – nyújtja a pénzügyi intézményekkel történő hitelközvetítés keretében, a másikat pedig alügynöke, vagyis az alapügy felperese, az adósnak történő hitelközvetítés keretében, vagyonkezelési tanácsadói minőségében nyújtja.

38 Emlékeztetni kell arra, hogy a fent hivatkozott CSC Financial Services ügyben hozott ítélet 39. pontja értelmében a hitelközvetítési tevékenység közvetítői szolgáltatás, amely többek között valamely szerződő félnek az ilyen szerződési lehetőségről való tájékoztatása, és célja az ahhoz szükséges lépések megtétele, hogy a két fél szerződést kössön, anélkül hogy a közvetítőnek saját érdeke fűződne a szerződés tartalmához. Mindebből következően a hitelközvetítés fogalma nem feltételezi szükségszerűen azt, hogy a közvetítő – valamely ügynök alügynökeként – közvetlenül kapcsolatba lép a szerződésben részes felekkel a szerződés valamennyi feltételének megtárgyalására, feltéve azonban, hogy tevékenysége nemcsak a szerződéssel összefüggő adminisztratív feladatok egy részének elvégzésére korlátozódik.

39 Egyebekben az a tény, hogy a hitelszerződésben foglaltakat a szerződésben részes valamely fél előzetesen meghatározta, még önmagában nem akadálya a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja szerinti hitelközvetítési szolgáltatás nyújtásának, mivel – az előző pontban kifejtettek alapján – a hitelközvetítési tevékenység korlátozódhat a szerződésben részes valamely félnek a szerződéses lehetőségekről történő tájékoztatására.

40 Következésképpen az előterjesztett második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az a körülmény, hogy az adóalanyt nem köti semmilyen szerződéses kapcsolat az olyan hitelszerződésben részes valamely félhez, amelynek megkötésében közreműködött, és az említett adóalany nem közvetlenül lép kapcsolatba e felek valamelyikével, nem akadálya annak, hogy a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja szerinti adómentes hitelközvetítési szolgáltatást nyújtson.

A költségekről

41 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **Az a körülmény, hogy az adóalany az általa megszerzett ügyfelek hitelhez juttatása céljából vagyoni helyzetüket elemzi, nem akadálya annak, hogy e tevékenységet a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja szerinti hitelközvetítési szolgáltatásnak lehessen tekinteni, ha a fenti értelmezési szempontokra tekintettel az említett adóalany által végzett hitelközvetítési szolgáltatás olyan főszolgáltatásnak tekinthető, amelyhez képest a vagyonkezelési tanácsadás járulékos, aminek folytán ez utóbbi a hitelközvetítési szolgáltatással azonos adóügyi elbírálás alá esik. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy az általa tárgyalt jogvitában ez a helyzet áll-e fenn.**

2) **Az a körülmény, hogy az adóalanyt nem köti semmilyen szerződéses kapcsolat az olyan hitelszerződésben részes valamely félhez, amelynek megkötésében közreműködött, és az említett adóalany nem közvetlenül lép kapcsolatba e felek valamelyikével, nem akadálya annak, hogy a 77/388 hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 1. alpontja szerinti adómentes hitelközvetítési szolgáltatást nyújtson.**

Aláírások